

ПЕНЗИОНИРАНИ

ПРОФ. Д-Р ЈУГОСЛАВ СТЕФАНОВСКИ

Стефановски проф. д-р Југослав е роден 1938 год. во Скопје, Р. Македонија. Средното образование го завршил во 1958 год. во училиштето за забари и забни техничари. Како најдобар ученик на училиштето е пригодно награден. Во учебната 1958/59 год. се запишува на Стоматолошкиот факултет во Белград. По отварањето на стоматолошкиот оддел при Медицинскиот факултет во Скопје се префрлува на истиот, на кој дипломирал 1964 год. Со звањето специјалист по орална хирургија се здобил во 1973 год.

Во 1980 год. на Стоматолошкиот факултет во Скопје го одбрал хабилитациониот труд под наслов „Клинички, рентгенолошки и гнатодинамометриски вредности при лекувањето на заби со хронични периапикални процеси на горната вилица“.

Првото работно искуство проф. д-р. Југослав Стефановски го стекнал како наставник во Средното училиште за забари и забни техничари во Скопје, а потоа 1969 год. се вработил на Стоматолошкиот оддел при Медицинскиот факултет во Скопје и истата година бил избран во звањето асистент на предметот орална хирургија. Во 1972, 1976 и 1981 год. бил преизбиран во истото звање. Во 1981 год. бил избран во звањето доцент на катедрата за орална хирургија при Стоматолошкиот факултет во Скопје, а потоа уште еднаш преизбиран во истото звање. Во звањето вонреден професор на истата Катедра д-р Југослав Стефановски бил избран во 1990 год, а во звањето редовен професор во 1995 год.

Своите искуства проф. д-р Југослав Стефановски ги збогатувал и ги проширувал преку стручни усовршувања. Во 1969 год. бил на стручно усовршување на *Frei Universität* во Западен Берлин како стипендист на западно германскиот Бундестаг.

Во осумдесетите години бил на стручен престој во Љубљана кај проф д-р *Celesnik*,

потоа во Загреб кај еминентниот професор д-р *I. Mise*, во Белград кај проф. д-р Јојик и проф. д-р Перовиќ, и на ВМА кај проф. д-р Шоклев и проф. д-р А. Штајнер.

Што се однесува до неговата потесна професионална преокупација, проф. Стефановски, прв на поранешните југословенски простори, уште во 1980 год. дал ререфиниција и симплификација на „апикотомијата“ со прифатените хируршки постапки на виличната коска и на коренот на забот, интегрирани како : *periapicalna osteotomia cum apicotomia*, *periapicalna osteotomia cum apicoectomy*, *i periapicalna osteotomia cum resection radices dentis*. Уште во 1984 год. тој прикажал сопствени резултати од проширувањето на индикациите за хируршкото лекување на повеќекоренските заби во горната вилица. Освен тоа, проф. Стефановски вовел низа критериуми и оралнохируршки постапки, се со цел да се унапреди професионалното ниво на клиниката.

Публицистичкиот опус на проф. д-р Југослав Стефановски опфаќа над 65 статии, објавени во домашни и странски публикации.

Од 1985 до 1993 год., како и од 1999 од 2002 год. проф. д-р Југослав Стефановски бил шеф на Катедрата за орална хирургија при Стоматолошкиот факултет во Скопје и управник на истоимената Клиника при ООЗТ Стоматолошки клиници. Бил претседател и потпретседател на Републичката специјалистичка секција за орална хирургија при Македонското лекарско друштво.

Со неговото доаѓање за раководител на Клиниката за орална хирургија, благодарение на неговата флексибилност и лично залагање, воспоставени се односи на меѓусебно разбирање и почитување како меѓу високостручниот кадар, така и во односите со другите вработени. Сето тоа овозможува позитивен приод кон извршувањето на работите и работните задачи на клиниката.

Во решавањето на оралнохируршката казуистика, воведен е вистински професионален и стручен приод на работа, кој во основа ги има современите сознанија од областа на оралната хирургија и иновациите на проф. Стефановски:

- мултiterминалната реформулација (1980) на симплифицираната апикотомија, со детерминирани хируршки процедури на вилчната коска и на радикалот (погоре опишани), ја осмислија, хируршки ја дефинираа и ја рационализираа оваа хируршка постапка, која така симплифицирано, со своите фрагментарни синоними: апикотомија, преапикотомија, апикална ресекција, интернационално егзистираат од 1884 год.
- проширувањето и реализирањето на индикациите за хируршко лекување на повеќекоренски заби во горновилчната коска, како метод на Клиниката доби рутинска карактеристика и директно е вклучен во едукативното профилирање на младите кадри, како и на кадрите на специјализација. Неговата првична презентација на Вториот конгрес на оралните хирурзи на Југославија одржан во Врњачка Бања 1984 год., беше централна тема по интересот кој го предизвика. Во врска со тоа, само за споредба, додека колегите од Белград ги правеа првичните интервенции, зад него веќе постоеше осумгодишно искуство;
- сугерираната ресекција на радикалот кај апикотомијата со палатинален наклон дозволува објективна клиничка и рентгенолошка проценка на оперираните заби;
- резовите кои покрај вертикалните инкорпорираат и хоризонтална инцизија и која според информациите од расположливата светска литература е лоцирана на границата на подвижната и припојна лигавица, проф. Стефановски ја дислоцира истата исклучиво во припојната лигавица. На тој начин се добиваат две идентично профилирани површини кои овозможуваат идеална реконструкција на ламбото и зараснување *per primam*;
- автентичниот V рез ги потврди своите вредности во рамките на општоприфатените критериуми за добар рез.

- иновираната хируршка метода, т.н. **пара-радикуларна остеотомија** по проф. Стефановски, промовирана на Првиот југословенски конгрес на пародонтолозите во Охрид, 1983 год., овозможи вклучување на префорациите (*fosse routh*) не само во апикалната третина, туку и во средната и цервикалната третина во редот на индикациите за апикотомија;

- функционалното вреднување на апикотомираните заби презентирани преку добиените вредности, со помош на иновираниот гнатодинамометар, во отсуство на податоци во нашата и друга литература, претставуваше првична информација од ваков вид (1980).

Во 1977 год. проф. д-р Benedict Heinrich, во својство на претседател на Европската академија за имплантологија, на проф. д-р Стефановски му додели диплома - имплантолог. Во 1978 год. тој го поставува првиот имплант на Клиниката за орална хирургија.

Во општествениот живот, проф. д-р. Југослав Стефановски учествувал уште во средношколските денови. Бил прв секретар на студентската СКЈ на Стоматолошкиот факултет во Скопје, претседател на Собирот на работна заедница и претседател на синдикалната организација на стоматолошкиот оддел. Бил делегат во Републичкиот одбор на синдикатите на Македонија од областа на здравството и социјалната политика.

За својата плодна и сестрана дејност, проф. д-р Југослав Стефановски е награден со плакетата на Стоматолошкиот факултет, по повод 30 годишнината од неговото формирање (1989) и со плакета на Македонското лекарско друштво.

За посебни заслуги и личен придонес во развојот на оралната хирургија награден е со Диплома од Здружението на оралните хирурзи на Југославија.

Македонското лекарско друштво, во 2000 год. го награди проф. д-р. Југослав Стефановски со Повелба „Д-р Трифун Пановски“ за исклучителни резултати во унапредувањето на медицинската наука, практика и развојот на здравствената заштита.

Проф. д-р Вангел Димитровски